

MINISTERSTVO KULTURY

**Koncepce památkové péče v České republice
na léta 2024–2028**

Zpracováno Ministerstvem kultury v roce 2023

Obsah

I. VYHODNOCENÍ OBDOBÍ 2017—2023	1
I.1. LEGISLATIVA	1
I.2. VÝZKUM A VÝVOJ V OBLASTI PAMÁTKOVÉ PÉČE	2
I.3. PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A OCHRANA KULTURNÍ KRAJINY	3
I.4. ÚSTŘEDNÍ SEZNAM KULTURNÍCH PAMÁTEK	3
I.5. PODPORA ZÁCHRANY A PÉČE O PAMÁTKOVÝ FOND	4
I.6. RESTAUROVÁNÍ	4
I.7. OSVĚTA, EDUKAČNÍ AKTIVITY A ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ	5
I.8. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI PAMÁTKOVÉ PÉČE	5
I.9. PAMÁTKY A CESTOVNÍ RUCH	6
I.10. KREATIVNÍ A KULTURNÍ PRŮMYSLY V OBLASTI PAMÁTKOVÉ PÉČE	6
I.11. VÝKONNÉ ORGÁNY STÁTNÍ PAMÁTKOVÉ PÉČE A PAMÁTKOVÁ INSPEKCE	7
I.12. DOBROVOLNICTVÍ – ÚČAST DALŠÍCH SUBJEKTŮ NA ZÁCHRANĚ, DOKUMENTACI A POPULARIZACI PAMÁTKOVÉHO FONDU	8
II. SWOT ANALÝZA	9
II. 1. SILNÉ STRÁNKY	9
II. 2. SLABÉ STRÁNKY	9
II. 3. HROZBY	10
II. 4. PŘÍLEŽITOSTI	11
III. CÍLE KONCEPCE PAMÁTKOVÉ PÉČE V ČESKÉ REPUBLICE NA LÉTA 2024—2028	12
III.1. LEGISLATIVA	12
III.2. VÝZKUM A VÝVOJ V OBLASTI PAMÁTKOVÉ PÉČE	13
III.3. PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A OCHRANA KULTURNÍ KRAJINY	13
III.4. ÚSTŘEDNÍ SEZNAM KULTURNÍCH PAMÁTEK	14
III.5. FINANČNÍ PODPORA ZÁCHRANY PAMÁTKOVÉHO FONDU A PÉČE O PAMÁTKOVÝ FOND	14
III.6. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI PAMÁTKOVÉ PÉČE	15
III.7. PAMÁTKOVÝ FOND A JEHO UDRŽITELNOST	16
III.8. ODBORNÁ ORGANIZACE STÁTNÍ PAMÁTKOVÉ PÉČE	17
III.9. PAMÁTKOVÁ INSPEKCE	17
III.10. DOBROVOLNICTVÍ – ÚČAST DALŠÍCH SUBJEKTŮ NA ZÁCHRANĚ, DOKUMENTACI A POPULARIZACI PAMÁTKOVÉHO FONDU	18

I. Vyhodnocení období 2017—2023

I.1. Legislativa

Návrh zákona o ochraně památkového fondu byl po schválení Vládou České republiky rozeslán poslancům jako tisk 666/0 dne 4. 12. 2015. Třetí čtení proběhlo dne 12. 7. 2017 na 59. schůzi a návrh zákona byl hned na počátku zamítnut, aniž by Poslanecká sněmovna hlasovala o jednotlivých načtených pozměňovacích návrzích.

Na úseku státní památkové péče rovněž došlo k novelizacím zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a to v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích (zákon č. 183/2017 Sb. ze dne 9. června 2017), v souvislosti se změnami zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) v rámci zákona č. 225/2017 Sb. ze dne 27. června 2017 a v souvislosti se změnami zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon) v rámci zákona č. 403/2020 Sb. ze dne 29. září 2020 a dále byl zákon o státní památkové péči změněn zákonem č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci ze dne 1. června 2021. Koncepčně nejzásadnější změny zákona o státní památkové péči byly spojeny s přijetím zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon ze dne 13. července 2021. Velmi zásadní změny, včetně změny struktury orgánů památkové péče, přinesl doprovodný změnový zákon ke stavebnímu zákonu (zákon č. 284/2021 Sb. ze dne 13. července 2021). Je však třeba konstatovat, že zejména změna struktury orgánů státní památkové péče doznala další zásadní úpravy v souvislosti s následnou novelou stavebního zákona (zákon č. 152/2023 Sb. ze dne 10. května 2023). Dále je třeba uvést i úpravu tzv. přechodného období, které částečně odsouvá platnost nového stavebního zákona a na něj navázaných změn (viz zákon č. 195/2022 Sb. ze dne 23. června 2022, ve znění zákon č. 152/2023 Sb.). I tato úprava dopadá plně i na problematiku památkové péče (viz Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zemědělství, Ministerstva dopravy, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva kultury, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva průmyslu a obchodu, a Státní báňské správy k aplikaci § 334a zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 152/2023 Sb.).

Dynamický vývoj na úseku stavebního práva potvrdil správnost rozhodnutí z roku 2019 nepokračovat v přípravě zcela nové zákonné úpravy problematiky památkové péče do ukotvení nového znění stavebního práva. Opačný postup by na úseku státní památkové péče zcela rozkolísal aplikační praxi, která by i z hlediska organizační struktury byla závislá na opakovaně se měnící úpravě stavebního práva.

Nařízení vlády o prohlášení kulturních památek za národní kulturní památky:

Nařízení vlády č. 69/2017 Sb., ze dne 20. února 2017 - reprezentativní skupina staveb občanské vybavenosti z 1. poloviny 20. století, která dokumentuje pro toto období charakteristickou slohovou pluralitu architektonické a uměleckořemeslné tvorby.

Nařízení vlády č. 22/2018 Sb., ze dne 31. ledna 2018 - revize

Nařízení vlády č. 23/2018 Sb., ze dne 31. ledna 2018 - soubor církevních poutních areálů, které jsou dodnes nepřehlédnutelnými architektonickými a duchovními dominantami volné krajiny i historických venkovských sídel.

Nařízení vlády č. 33/2019 Sb., ze dne 28. 1. 2019 - Usedlost Bertramka v Praze

Nařízení vlády č. 289/2019 Sb., ze dne 30. října 2019 – kulturní památky symbolizující úsilí a boj za svobodu a demokracii na území České republiky.

Nařízení vlády č. 430/2020 Sb., ze dne 12. října 2020 - revize.

Nařízení vlády č. 25/2022 Sb., ze dne 26. ledna 2022 - soubor církevních staveb „Broumovská skupina kostelů“

Nařízení vlády č. 400/2022 Sb., ze dne 23. listopadu 2022 – např. zámek Jezeří s arboretem, klášter augustiniánů s chrámem Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně, zámek Plumlov atd.

I.2. Výzkum a vývoj v oblasti památkové péče

Ministerstvo kultury posuzuje a vydává stanoviska v oblasti vědy a výzkumu k výstupům projektů *Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)* a to k navrženému okruhu uživatelů, pro který by měl být výsledek doporučen k využití v praxi. Jedná se převážně o certifikované metodiky a specializované mapy s odborným obsahem.

Výzkum a vývoj v oblasti památkové péče je v širším kontextu systémově naplňován v rámci „Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2023—2030 (Koncepce výzkumu 2023—2030) schválené usnesením vlády č. 985 ze dne 5. října 2020, zejména specifických cílů 1: Národní a kulturní identita v historii a archeologii a 4: Národní a kulturní identita v péči o kulturní dědictví a území s historickými hodnotami, a jejího hlavního implementačního dokumentu - Programu NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030, schváleného usnesením vlády č. 349 ze dne 6. dubna 2021. V oblasti institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumných organizací (pro oblast památkové péče je relevantní hodnocení výzkumné organizace a koncepce Národního památkového ústavu na léta 2024–2028) je Koncepce výzkumu 2023—2030 implementována prostřednictvím Metodiky hodnocení VO MK 2024—2028, vydané Příkazem ministra kultury č. 6/2023, která je součástí Výzvy k hodnocení VO IP DKRVO 2024—2028 ze dne 31. května 2023.

Výzkum a vývoj v oboru památkové péče je naplňován v souladu s těmito aktuálními závaznými strategickými a koncepčními dokumenty České republiky pro oblast výzkumu, vývoje a inovací a koncepcí vědeckovýzkumných činností zřizovatele.

I.3. Památkově chráněná území a ochrana kulturní krajiny

Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národním památkovým ústavem průběžně vyhodnocuje podněty, které se týkají prohlášení vybraných území za památkovou rezervaci nebo památkovou zónu, změn rozsahu památkových rezervací nebo zón, popř. podnětů na zrušení památkových rezervací a zón.

*Novelou zákona o státní památkové péči provedenou zákonem č. 127/2016 Sb., jenž nabyl účinnosti dne 10. 5. 2016, došlo k upřesnění formy prohlášení vybraného území za památkovou zónu tak, že vyhlášení památkové zóny má být realizováno *opatřením obecné povahy*. Čl. II tohoto zákona pak stanoví, že Ministerstvo kultury je zmocněno měnit i stávající památkové zóny, které byly stanoveny právními předpisy podle dosavadních právních předpisů, a to nově opatřením obecné povahy. Z toho plyne, že od účinnosti zákona č. 127/2016 Sb. jsou formou opatření obecné povahy prohlašovány jak nové památkové zóny, tak i měněny stávající památkové zóny.*

Vláda České republiky vyhlásila památkové rezervace – Františkovy Lázně a Cheb s lázeňskou kulturní krajinou, Karlovy Vary s lázeňskou kulturní krajinou a Mariánské Lázně s lázeňskou kulturní krajinou a revizi Městské památkové rezervace Terezín.

Průběžně probíhá vyhodnocování památkově chráněných území v rámci metodických dnů. V rámci hlavních úkolů generální ředitelky Národního památkového ústavu bylo připraveno detailní vyhodnocení jednotlivých městských památkových zón, krajinných památkových zón a vesnických památkových zón dle jejich charakteristik.

I.4. Ústřední seznam kulturních památek

Byla založena pracovní skupina pro projednávání problematických otázek vedení Ústředního seznamu kulturních památek, která začala intenzivně pracovat v roce 2017. Výsledkem práce této skupiny je „*Metodika určování přesného rozsahu kulturních památek*“.

Systematická náprava chyb v údajích katastru nemovitostí probíhá průběžně z vlastního podnětu Národního památkového ústavu či na žádost vlastníků, pracovníků obcí s rozšířenou působností, krajů apod. Zvýšení efektivity se očekává s dalším rozvojem *Integrovaného informačního systému památkové péče* (IISPP) a zákonnou úpravou, což by umožnilo elektronickou výměnu dat mezi Národním památkovým ústavem a Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním (ČÚZK).

Základní evidence mobiliárních fondů byla každoročně řešena a kontrolována v rámci Hlavních úkolů generální ředitelky Národního památkového ústavu. Rozběhla se rovněž podrobná evidence historických knihovnických fondů a zámeckých knihoven.

I.5. Podpora záchrany a péče o památkový fond

Obnova památek je v rámci kapitoly 334 – Ministerstva kultury financována z několika zdrojů. Jedná se zejména o národní zdroje ze státního rozpočtu, o zdroje plynoucí z operačních programů EU a zdroje z finančních mechanismů EHP/Norsko, které poskytuje Norské království. Ministerstvo kultury založilo specifické finanční programy pro oblast památkové péče, jejichž přehled je uveden níže.

Programy Ministerstva kultury na obnovu kulturních památek - výdaje ze státního rozpočtu 2013 - 2022 (Částky jsou uvedeny v tis. Kč)											
Program	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem
Program záchrany architektonického dědictví	103 720	151 000	177 775	190 000	232 630	227 710	245 831	234 606	237 665	234 027	2 034 964
Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón	100 000	140 000	148 292	170 000	200 112	184 799	188 162	164 439	163 425	113 714	1 572 943
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	15 000	20 000	20 000	30 000	36 000	40 267	39 478	39 980	41 955	38 229	320 909
Program restaurování movitých kulturních památek	10 000	14 000	14 000	24 000	30 000	30 000	34 349	32 868	34 243	33 000	256 460
Havarijní program	50 272	55 000	55 500	75 000	84 884	82 023	83 683	82 143	85 530	88 203	742 238
Program podpory záchranných archeologických výzkumů	0	0	3 004	9 000	0	0	0	0	0	0	12 004
Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	100 000	125 000	129 525	154 000	144 269	140 081	137 676	121 126	118 524	0	1 170 201
Program podpory pro památky světového dědictví (dříve Program podpory pro památky UNESCO)	5 000	6 000	5 398	6 000	5 059	4 668	4 910	5 366	3 889	3 769	50 059
Celkem	383 992	511 000	553 494	658 000	732 954	709 548	734 089	680 528	685 231	510 942	6 159 778

I.6. Restaurování

Kompletní data o držitelích povolení Ministerstva kultury k restaurování kulturních památek, která dosud spravoval Národní památkový ústav v systému *Monument*, byla protokolárně předána Ministerstvu kultury dne 21. 11. 2018. V závěru roku 2018 byla Ministerstvem kultury zpracována zadávací dokumentace k vyhlášení veřejné zakázky na *nový informační systém evidence restaurátorů kulturních památek*. Od 1. 1. 2019 Národní památkový ústav ukončil vedení Seznamu restaurátorů v rámci systému *Monumnet* na svých webových stránkách. V květnu 2019 byla uzavřena smlouva s dodavatelem na dodávku software pro správu a prezentaci údajů *Rejstříku restaurátorů*. Po dvouměsíčním testovacím období od července do srpna 2019 byl *Rejstřík restaurátorů* v září 2019 zprovozněn. Tímto bylo vytvoření nového informačního systému evidence restaurátorů kulturních památek a jeho zveřejnění splněno.

I.7. Osvěta, edukační aktivity a odborné vzdělávání

Významným milníkem na poli edukačních aktivit v oblasti státní památkové péče byla od 1. 1. 2017 *implementace odboru edukace a dalšího vzdělávání do struktury Národního památkového ústavu*, který byl transformován z *Metodického centra pro vzdělávání*, které do té doby působilo při územním odborném pracovišti v Telči. Změnou struktury instituce byly vytvořeny předpoklady pro další systematické rozvíjení všech rovin vzdělávání s celostátní metodickou působností. Národní památkový ústav je *garantem* celé řady tradičních dlouhodobých vzdělávacích aktivit, které jsou diferencovány podle cílových skupin posluchačů.

I.8. Mezinárodní spolupráce v oblasti památkové péče

Národní památkový ústav pokračuje v přípravě zpráv národního monitoringu statků světového dědictví, který pro dotčené samosprávy a zejména Ministerstvo kultury přináší aktuální informace o jejich stavu, ale i změnách či rizicích a hrozbách. Tato činnost napomáhá naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví, protože vznikají průběžně dokumenty, jež jsou k dispozici jak Ministerstvu kultury, tak v procesu připomínkování místní samosprávě a udržují součinnost s tzv. site managery statků světového dědictví.

Národní památkový ústav rozpracoval v letech 2016—2018 materiál s názvem *Návrh Národního akčního plánu*, jehož cílem bylo naplňování poznatků z druhého cyklu globálního periodického reportingu. Podařilo se zahájit tradici každoročního setkávání se site managery statků a prohlubování vzájemné informovanosti, jen v roce 2020 se setkání nemohlo uskutečnit kvůli opatřením v souvislosti s COVID 19.

V posledních letech směřovaly aktivity památkové péče k přípravě podkladů 3. Periodického reportingu, vyplnění dotazníků Periodického reportingu a jeho zaslání Centru světového dědictví v roce 2023. V letech 2018—2020 byl připraven překlad dotazníků a proveden jejich základní výklad pro site managery. Jsou zpřesňovány i specifické informace o statcích světového dědictví pro web Národního památkového ústavu.

V roce 2023 byla na Seznam světového dědictví UNESCO zapsána žatecká kulturní krajina.

Od roku 2018 byla upravena praxe pro účelovou finanční podporu aktivit Národního památkového ústavu v oblasti světového dědictví, kde byla k využití prostředků založena interní komise a vznikla řada prospěšných výstupů v oblasti „měkkých projektů“ (v roce 2020 se z důvodu úsporných opatření příspěvky nepřidělovaly). Toto rozpočtové opatření Ministerstva kultury zároveň v Národním památkovém ústavu posílilo vnitřní spolupráci dotčených organizačních částí v otázkách péče o světové dědictví ve správě Národního památkového ústavu, ale i forem jeho prezentace.

V tomto opatření se realizuje také výměna expertů a informací na mezinárodní úrovni, dlouhodobou spolupráci s Pamiatkovým úradom SR. Ve věci světového dědictví je přínosná tradice vzájemné účasti na metodických dnech k monitoringu a managementu světového dědictví (zpravidla 1x ročně v ČR a 1x ročně v SR), kde lze sdílet zkušenosti a získat i impulsy k tématům společné agendy nad rámec oficiálních zasedání smluvních stran Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.

V červnu 2018 uspořádalo Ministerstvo zahraničních věcí seminář ve formě tzv. „kulatého stolu“, kdy se s vybranými experty a zástupci dotčených institucí (včetně tehdejšího ředitele Sekretariátu Haagských instrumentů při UNESCO) diskutovala problematická témata, jež jsou nedílnou součástí Haagské agendy. Na základě poznatků a připomínek ze strany UNESCO byla finalizována dokumentace k Vile Tugendhat a následně úspěšně projednána Výborem Haagské úmluvy. Od prosince 2018 je Vila Tugendhat zapsána na Seznam se zvýšenou ochranou dle Druhého protokolu Haagské úmluvy a je zatím naším jediným statkem zapsaným na tomto Seznamu.

Česká republika se již od roku 2009 každoročně účastní tzv. Letní akademie památkové péče zemí V4, školu pravidelně pořádá Międzynarodowe Centrum Kultury Kraków. Česká republika vystupuje jako spolupořadatel s lektorským podílem nebo jako garant (v duchu rotace odpovědností). Jednotlivé ročníky se zaměřují zejména na management statků světového dědictví UNESCO, a to s poznatky přímo z míst, kde probíhají workshopy.

Na poli ochrany a restaurování kulturního dědictví se Česká republika od roku 1996 pravidelně účastní bienálního Valného shromáždění Mezinárodního centra pro studium ochrany a restaurování kulturního dědictví (ICCROM), které proběhlo i v roce 2017, 2019, 2021 a 2023. Přínosem bylo čerpání nových poznatků z bohaté databanky ICCROM odborníky z České republiky, možnost navazování osobních kontaktů s delegáty Valného shromáždění ICCROM a vzájemná výměna konkrétních zkušeností s ochranou kulturního dědictví.

I.9. Památky a cestovní ruch

Národní památkový ústav se v předmětném období zaměřil jednak na dlouhodobé kampaně s cílem zvýšit povědomí návštěvnické veřejnosti o méně navštěvovaných památkových objektech a změnit převažující stereotypní chování návštěvníků při plánování a vyhledávání turistických cílů. Národní památkový ústav musel v uvedeném období reagovat na pandemii viru COVID 19, která velmi negativně zasáhla do celé oblasti cestovního ruchu.

I.10. Kreativní a kulturní průmysly v oblasti památkové péče

Státní památky jsou stále cílem zájmu filmových štábů s vysokým podílem zahraniční produkce. Využití exteriérů a interiérů památek pro komerční reklamu a audiovizí není v podstatě možné, protože posouzení etických hledisek nelze objektivně vytvořit.

V současné době se rozvíjí projekty na audio průvodce, virtuální rekonstrukce, mobilní herní aplikace a počítačové hry. Součástí služeb pro návštěvníky by se v nejbližší době měla stát možnost získat audio průvodce do svého zařízení nebo podívat se do minulosti formou připravených virtuálních expozic. Zde je nutno zdůraznit, že technologie jsou pouze nástrojem, nikoliv cílem, a tedy stále stejně jako moderní, ale rychle zastarávající aplikace, musíme rozvíjet i tradiční hodnoty, za kterými návštěvníci přicházejí. Tedy průvodcovskou službu, odbavení návštěvníků a prezentace historických předmětů i prostor.

Dále jsou v omezené míře ověřovány nové formy prezentace památek ve správě Národního památkového ústavu například ve formě vytváření mobilních aplikací audioprůvodců, virtuálních hmotových rekonstrukcí objektů či mobilní herní aplikace. Diskutovány jsou formy

virtuálních prohlídek, které jsou však vhodné spíše ve vztahu k prezentaci nepřístupných a veřejnosti nezpřístupnitelných míst v rámci spravovaných areálů, kdy takové prezentace jsou jinou formou pozvánky k vlastní návštěvě objektu. Obecným problémem výše uvedeného je schopnost pokrýt náklady na vznik podobných aplikací, kdy současně zpravidla negenerují žádný výnos provozovateli a pokud, tak ani takový, aby pokryl související provozní náklady, a to v podmínkách rychlého technologického zastarávání.

V oblasti kreativní a umělecké činnosti se rozvíjí zejména spolupráce na odborné úrovni mezi školami a státními památkami jakožto objekty primárního zájmu a příčiny. Zde se v poslední době podařilo dosáhnout prvních drobnějších projektů, v prezentaci v časopisech pro mládež případně pro cílovou skupinu rodin a seniorů. Zlepšení této situace přináší zapojení prvků moderních technologií do prezentace a péče o památky. Tento bod je úzce navázán na činnosti odboru edukace. Možnost poznávat, zpřístupnit a zprostředkovat památkový fond široké veřejnosti se hlavně v době pandemie v roce 2020 začala velmi razantně rozvíjet v oblasti sociálních sítí (youtube, facebook). Byly zprostředkovány on-line prohlídky vybraných památkových objektů, streaming, videa. Ambicí Národního památkového ústavu je v budoucnu rozvoj v oblasti kreativního průmyslu např. v oblasti videoher, gamingu.

I.11. Výkonné orgány státní památkové péče a památková inspekce

Památková inspekce zajišťovala zveřejňování a pravidelné aktualizování informací o poznacích získaných v rámci kontrol prováděných Památkovou inspekcí v rozsahu, který přesahuje povinný rámec dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Tyto informace jsou zveřejňovány na webových stránkách Ministerstva kultury - <https://www.mkcr.cz/kontrolni-zjisteni-248.html>.

Památková inspekce se věnovala lektorské a metodické činnosti prováděné ve vztahu k závadám zjištěným Památkovou inspekcí, jakož i k nově přijatým právním předpisům, které mají zásadní dopad na výkon státní památkové péče.

Památková inspekce poskytovala rozsáhlou metodickou pomoc formou specializovaných seminářů v rámci porad jednotlivých krajských úřadů s pracovníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Současně se Památková inspekce věnovala i prezentaci zjištěných pochybení a specifickému vedení výkonu památkové péče s ohledem na konkrétní požadavky daného správního obvodu. Tato metodická pomoc měla současně i písemnou podobu, která byla po skončení seminářů distribuována jednotlivým účastníkům semináře prostřednictvím e-mailů.

Semináře poskytující metodické poradenství byly rovněž uspořádány pro Národní památkový ústav.

I.12. Dobrovolnictví – účast dalších subjektů na záchraně, dokumentaci a popularizaci památkového fondu

Národní památkový ústav již v roce 2016 vytvořil platformu pro organizování dobrovolnických aktivit na své půdě, kterou v následujících letech úspěšně rozvíjel. Tato platforma zahrnovala nejen nezbytné právní dokumenty (vzor dobrovolnické smlouvy individuální a skupinové, pojištění dobrovolníka, průkaz atd.), ale také institucionální zázemí na svých pracovištích. Koordinace se ujal odbor edukace a dalšího vzdělávání (pozice hlavního koordinátora pro instituci), nástrojem se stala sekce hlavních webových stránek s názvem „Dobrovolnictví v Národním památkovém ústavu“, kde se nalézá průběžně aktualizovaný přehled nabídky dobrovolnických prací na pracovištích a objektech ve správě Národního památkového ústavu. Vytipovány byly tři oblasti vhodné pro zapojení dobrovolníků: evidence a dokumentace památek, práce v archeologické laboratoři a práce na údržbě zeleně a pozemků na hradech a zámcích ve správě Národního památkového ústavu.

Po nastartování dobrovolnických programů se odbor edukace a dalšího vzdělávání Národního památkového ústavu snaží o vývoj nových netradičních forem dobrovolnictví šitých na míru konkrétním zájemcům a skupinám. Nově jsou organizovány pracovní setkání a pobyty (working holidays) pro skupiny z konkrétních organizací a škol, některé akce dostávají mezinárodní charakter. Ve spolupráci s organizací The Friends of Czech Heritage z Velké Británie byl uskutečněn pracovní pobyt anglických a českých dobrovolníků na státním zámku Vizovice. Brigády při údržbových pracích na památkových objektech rozvíjí sociální odpovědnost mladých lidí a přirozeným způsobem je vedou k zapojení se do komunitního života a v budoucnosti pravděpodobně i k aktivnímu postoji při ochraně kulturního dědictví.

Významným počinem v oblasti vzdělávání s velkým dopadem do praxe byla v letech 2013–2018 realizace projektu „Zvýšení konkurenceschopnosti v rámci celoživotního vzdělávání v oblasti obnovy a trvale udržitelného rozvoje kulturního dědictví“ (reg. č. projektu CZ.1.07/3.2.09/04.0052), zaměřeného na vytvoření vzdělávacího programu „Řemeslná obnova historických staveb“. Tyto kurzy pod odbornou garancí Národního památkového ústavu probíhají formou terénních workshopů i po skončení fáze udržitelnosti projektu a jsou velmi hojně vyhledávány nejenom řemeslníky, ale i odbornými pracovníky úseků státní památkové péče, vlastníky kulturních památek nebo zájemci o tento obor obecně. Vzdělávání přináší informace, jak přistupovat k obnově památek a předmětů kulturní povahy. Kurzy rozvíjejí kvalifikaci v oblasti činností, které ještě nejsou charakteru restaurování, přesahují však rozsah dané profese řemeslníka v rámci běžné kvalifikace.

Národní památkový ústav se rovněž zapojil do celostátního projektu na podporu dobrovolnictví „Projekt 72 hodin“ ve spolupráci s Českou radou dětí a mládeže. Zkušenosti ze zapojení ukazují, že dobrovolnické vztahy jsou silné na lokální úrovni mezi konkrétními místními sdruženími a blízkými památkovými objekty. Další rozvoj dobrovolnických aktivit naráží na personální limity regionálních pracovišť.

II. SWOT analýza

II. 1. Silné stránky

1. Umělecky, historicky a typologicky bohatý památkový fond evropského významu s vysokou mírou autenticity zachování, jenž je podstatným a nenahraditelným nositelem národní a státní identity.
2. Bohaté spektrum typů krajiny s kulturně-historickými hodnotami hodnými zvýšené ochrany.
3. Světově unikátní síť památkových objektů s původními historickými mobiliáři, zpravidla hradů a zámků, zpřístupněných veřejnosti pro kulturní a výchovně vzdělávací účely a trvale se zvyšující úroveň jejich prezentace.
4. Vysoká úroveň odborně metodické propracovanosti způsobů ochrany, výzkumů a průzkumů památkového fondu a praktické péče o něj.
5. Propracovaný a motivující systém přímé finanční podpory obnovy a zachování památkového fondu s možným principem více zdrojového financování a četnými multiplikačními efekty přesahujícími do dalších oblastí společenského a hospodářského života.
6. Aktivity dobrovolných občanských iniciativ podporujících ochranu a zachování památkového fondu a památek místního významu a monitorujících výkon státní památkové péče.
7. Legislativní systém, plně srovnatelný se systémy právního zabezpečení památkové péče v Evropě.
8. Stabilizované majetkoprávní poměry k památkovému fondu.
9. Postupně se zvyšující celková kvalita prací při obnově a restaurování vybraných kulturních památek s využitím tradičních technik, technologií, řemesel a materiálů.
10. Rozvíjející se efektivní mezinárodní spolupráce.
11. Aktivita obcí ve Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska na podporu péče o památkové rezervace a zóny a jejich propagace pro cestovní ruch.
12. Efektivně fungující a v Evropě uznávaný integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví.

II. 2. Slabé stránky

1. Špatný technický stav části památkového fondu, zejména sakrálních památek, venkovských panských sídel a hospodářských dvorů a drobných památek v krajině.
2. Podfinancovanost souboru státních národních kulturních památek celostátního významu a z toho plynoucí hrozba ztráty konkurenceschopnosti v oblasti cestovního ruchu vinou nedostatku investičních prostředků.
3. Nežádoucí komercializace objektů v památkově chráněných územích, zejména městského typu, architektonicky nevhodné novostavby, přestavby nebo i demolice, které znetvořují historické prostředí v daných územích a jejich souhrnnou kulturní hodnotu.
4. Horní hranice správních trestů postihujících porušení památkového zákona ne vždy odráží míru nebezpečnosti protiprávního jednání.

5. Na úseku památkové péče absentuje ucelený systém ochrany věcí památkové hodnoty, které nejsou chráněny dle ustanovení památkového zákona např. památky místního významu.
6. Nedostatečný objem finanční kompenzace plynoucí ze státního rozpočtu na podporu vlastníků při obnově kulturních památek. Nedostatečná nebo neexistující kompenzace za omezení vlastnického práva vlastníků nemovitostí ležících v památkově chráněných územích, které nejsou prohlášeny za kulturní památky.
7. Absence uceleného systému nepřímé finanční podpory vlastníků jednotlivých složek památkového fondu v daňové oblasti.
8. Absence přímého ekonomického vztahu mezi příjmy veřejných rozpočtů z cestovního ruchu a výdaji ze státního rozpočtu a rozpočtu krajů a obcí na podporu zachování památkového fondu jako jednoho z hlavních činitelů cestovního ruchu, nedostatečná spolupráce památkové péče s oblastí cestovního ruchu.
9. Nízká efektivita nápravných opatření, uložených orgány památkové péče, v důsledku nezákonného nakládání s kulturními památkami a absence takového zmocnění u nemovitostí v památkových rezervacích a památkových zónách.
10. Slabá medializace úspěšných obnov a příkladných rehabilitací kulturních památek ze strany veřejnoprávních médií.
11. Nedostatečné a zatím zcela nesystematické využívání možnosti uplatnění druhotně použitých přírodních stavebních materiálů a prvků řemeslné povahy z demolic při obnovách typologicky a regionálně příbuzných kulturních památek.
12. Zejména u dříve zapsaných/prohlášených kulturních památek nejsou dostatečně definovány jejich hodnoty
13. Provádění nelegálních archeologických výzkumů, nedostatečná ochrana archeologických nalezišť před jejich vytěžováním, rabováním a ničením
14. Nedostatečná osvěta v oblasti archeologie a nedostatečné povědomí o preferování nedestruktivních archeologických výzkumů

II. 3. Hrozby

1. Nevratné škody ve vybraných segmentech nemovitého i movitého památkového fondu zapříčiněné zanedbáváním péče vlastníků.
2. Oslabení společenského konsensu na účinné ochraně památkového fondu.
3. Fluktuace a odliv specialistů ve výkonné i odborné složce státní památkové péče; nedostatečná komunikace, zaškolování a předávání letitých zkušeností mezi staršími specialisty ve výkonné i odborné složce státní památkové péče a nastupující generací.
4. Zastarávání památkového zákona a další byrokratizace výkonu státní památkové péče.
5. Rozdělení dnes stabilizovaného a uceleného souboru národních kulturních památek celostátního významu v majetku státu pro kulturní a výchovně vzdělávací účely.
6. Nutnost přiměřené reakce oboru na trendy změny klimatu a energetické krize.
7. Nedostatečná všeobecná vzdělanost v humanitní oblasti a nízké povědomí o kulturním dědictví, památkách a rukodělných řemeslech.
8. Nedostatečné zohledňování a respektování specifik kulturního dědictví při tvorbě nových právních předpisů, norem, dotačních programů, principů zadávání veřejných zakázek v oblasti památkové péče atp.

9. Nedostatečné všeobecné povědomí ve věci platných mezinárodních závazků České republiky v oblasti ochrany kulturního dědictví.
10. Tzv. pozdní zápisy kulturních památek mohou negativně ovlivňovat současná řízení o prohlášení věci za kulturní památku

II. 4. Příležitosti

1. Památkový fond jako zdroj zdravého národního sebevědomí, společenské soudržnosti a identity a současně tolerance mezi různými národy a jejich kulturami.
2. Zachování kulturně historického potenciálu krajiny, drobných venkovských sídel a lokalit místního významu.
3. Mezinárodní spolupráce posilující význam památkového fondu v České republice v evropském a světovém kontextu.
4. Rozvoj potenciálu památkového fondu, zejména jeho složek zpřístupněných veřejnosti pro kulturní a výchovně vzdělávací účely, s využitím v turistickém ruchu a jako prorůstového činitele národního hospodářství bez negativních dopadů na památkový fond a životní prostředí.
5. Rozvoj malého, středního a regionálního podnikání s vysokým podílem kvalifikované práce souvisejících s péčí a využíváním památkového fondu.
6. Digitalizace veřejné správy v oblasti památkové péče.
7. Zvyšování předvídatelnosti a oborové profesionality výstupů státní památkové péče v péči o památkový fond.
8. Zapojení do evropských, resp. mezinárodních programů finančně podporujících zachování a propagaci památkového fondu.
9. Zvyšování povědomí o ekologické povaze většiny objektů památkového fondu a jeho udržitelnosti vystavěného tradičními řemeslnými postupy z přírodních materiálů.
10. Budování občanské společnosti a soudržnosti společenství.
11. Další prohlubování komunikace napříč subjekty památkové péče

III. Cíle Koncepce památkové péče v České republice na léta 2024—2028

Úvodem

Ve vztahu k současným výzvám oboru památkové péče a s vědomím dosud neukončeného procesu schvalování nového zákona o ochraně památkového fondu byla mezi prioritní cíle *Koncepce památkové péče v České republice na léta 2017—2020* zvolena témata reflektující potřebu větší propojenosti a otevřenosti oboru směrem dovnitř i navenek k široké veřejnosti, dále požadavek právních jistot, srozumitelnosti a přehlednosti ve věci ochrany kulturních památek, respektive celková stabilizace a posílení profesionální role památkové péče ve společnosti. Mezi další cíle by tak měla patřit především podpora a prohlubování vzdělávání, osvětová a edukační role památkové péče, zvyšování efektivity vzájemné spolupráce odborné a laické veřejnosti na poli poznávání, dokumentace a ochrany kulturního dědictví a pokračování v systematické revizi a nápravě některých přetrvávajících nepřesností Ústředního seznamu kulturních památek České republiky z důvodu účinnější vymahatelnosti práva ve věci ochrany hmotného kulturního dědictví. Úspěšné dokončení některých úkolů stanovených předešlou Konceptí památkové péče spojených s dalším směřováním a podobou státní památkové péče v České republice (např. možnost kompenzací za omezení vlastnického práva u nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkově chráněných územích, dále připravované změny v oblasti archeologie, operativní řešení nepředvídatelných událostí ve vztahu k ochraně památkového fondu, atd.) bude přímo záviset na případné realizaci takto zaměřené legislativy.

Úkoly plynoucí z této Koncepce budou plněny v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury a nevyžadují zvýšené nároky na státní rozpočet.

III.1. Legislativa

Anotace: Památková péče v České republice je primárně determinována zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Tento právní předpis byl v posledních letech několikrát novelizován, jeho klíčové úpravy proběhly v návaznosti na tvorbě nového stavebního zákona, který se do systému památkové péče naprosto zásadním způsobem propisuje. Právě z tohoto důvodu musí být ve střednědobém horizontu zajištěna harmonizace předpisů památkové péče a stavebních předpisů, stejně tak jako kontinuální zlepšování právního prostředí, které má dopad na zájmy státní památkové péče.

Opatření:

- Harmonizace zákona o státní památkové péči s novými stavebními předpisy a s předpisy o vyvlastnění – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*

- Příprava nařízení vlády o prohlášení kulturních památek za národní kulturní památky – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Příprava nařízení vlády o vyhlášení památkových rezervací – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*

III.2. Výzkum a vývoj v oblasti památkové péče

Anotace: Hlavním cílem výzkumu a vývoje v oblasti památkové péče je především vytváření předpokladů pro následné prohlubování a zpřesňování odborných znalostí a doplňování dosavadních zjištění o samotném památkovém fondu, jeho hodnotové podstatě, různorodém charakteru, historii, specifikách, ale také systematické hledání možností jeho kvalitnější, účinnější a šetrnější ochrany.

Opatření:

- Realizace výzkumu a vývoje v oblasti památkové péče v rámci Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2023—2030 – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Zajištění hodnocení probíhajících výzkumných projektů a prezentace výsledků vědecko-výzkumné činnosti směrem k širší odborné a laické veřejnosti – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*

III.3. Památkově chráněná území a ochrana kulturní krajiny

Anotace: Systematická plošná památková ochrana městských a venkovských historických sídel, hodnotných architektonických a urbanistických celků a jedinečných úseků kulturní krajiny patří k nejnáročnějším, ale zároveň kulturně a společensky nejstěžejnějším úkolům státní památkové péče. Pro smysluplnost a účelnost plošné památkové ochrany je velmi důležitá jasná a jednoznačná specifikace na dotčeném území shledaných a chráněných hodnot, stejně jako stanovení konkrétních podmínek a pravidel jejich ochrany. V nastávajícím období 2024—2028 by proto měla být věnována zvláštní pozornost nejenom rozšiřování fondu památkově chráněných území, ale zejména definování památkových hodnot a podstaty jednotlivých, již vyhlášených památkově chráněných území.

Opatření:

- Pokračování ve vyhlásování nových památkových zón a rezervací, postupné revise stávajících zón a rezervací opravného a zpřesňujícího charakteru – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Podpora tvorby plánů ochrany památkových rezervací a zón – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*

- Specifikace hodnot a podmínek ochrany památkově chráněných území – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury*

III.4. Ústřední seznam kulturních památek

Anotace: Svým charakterem velmi rozmanitý památkový fond České republiky v současnosti přesahuje, včetně chráněných území a národních kulturních památek, počet 90 000 rejstříkových čísel Ústředního seznamu kulturních památek. Z toho je více jak 40 000 nemovitými kulturními památkami, jež zahrnují jednotlivé nemovitosti i jejich soubory. U movitých kulturních památek dosahuje seznam počtu přes 48 000 rejstříkových čísel, přičemž jednotlivých předmětů i souborů, včetně rozsáhlých mobiliárních fondů, jsou téměř 2 milióny.

Pro výkon památkové péče, stejně tak pro zvýšení její předvídatelnosti, bude nezbytné citlivě implementovat nedávno definovaná metodická východiska určování rozsahu kulturních památek, což je problematika, která zejména ve vazbě na dřívější státní seznamy činí památkové péči mnohé problémy. Stejně tak bude nezbytné zpřesňovat údaje Památkového katalogu, odstranit nepřesnosti u jednotlivých položek, a také pokračovat v revizích národních kulturních památek.

Opatření:

- Implementace Metodiky určování rozsahu kulturních památek a její uvedení do praxe památkové péče – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav*
- Systematická náprava nepřesností v údajích Památkového katalogu – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav*
- Definice vnitřní finanční zadluženosti památkového fondu a poznání jeho stavu a využití – *nositelem úkolu je Národní památkový ústav*

III.5. Finanční podpora záchrany památkového fondu a péče o památkový fond

Anotace: Neobyčejně bohatý památkový fond českých zemí je s ohledem k jeho mezinárodnímu významu, hodnotám historickým, uměleckým, řemeslným, estetickým, vědeckým a duchovním, stěžejní a ze své podstaty jedinečnou a nenahraditelnou součástí zděděného kulturního pokladu, hmotným svědkem dějinné kontinuity a nepostradatelným výrazem naší kulturní identity. Na zachování a předávání těchto hodnot nastupujícím generacím se podílí celá řada subjektů, včetně státu.

Zásadním úkolem do budoucích let je udržet, nebo spíše navyšovat objem finančních prostředků v rámci památkových programů, ale i v dalších segmentech péče o památkový fond a jeho zachování. Dalším zásadním aspektem v této oblasti je založení možnosti financování obnovy nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkově chráněných územích, a rovněž prověřit a příp. nastartovat finanční podporu dalších aktivit, souvisejících se zachováním a obnovou hmotného kulturního dědictví. Cílem finanční podpory záchrany a péče o památkový fond, mimo kompenzování omezení vlastnického práva státní památkovou péčí, je postupné zlepšování stavebního a technického stavu památkového fondu, čímž dochází k jeho záchraně a možnosti prezentace budoucím generacím.

Opatření:

- Zajistit optimální navyšování finančních zdrojů (ve výši cca 800 mil. Kč/rok) pro poskytování příspěvků v rámci finančních památkových programů Ministerstva kultury – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Prověřit možnosti finanční podpory obnovy nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkově chráněných územích – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Nastartovat finanční podporu dalších aktivit, které souvisejí s obnovou a zachováním památkového fondu (tvorba plánů ochrany, dokumentace pro přípravu akcí obnovy, HIA, SHP) – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Celkové anebo dílčí zlepšování stavebního a technického stavu památkového fondu – *Ministerstvo kultury*

III.6. Mezinárodní spolupráce v oblasti památkové péče

Anotace: Mezinárodní spolupráce v dotčeném odvětví vychází z povinnosti stanovené v § 25 zákona č. 2/1969 Sb., který se týká zabezpečení naplňování bilaterálních a multilaterálních úmluv a smluv, kde je Česká republika smluvní stranou. Ochrana památek a kulturních hodnot je vztahována na statky zapsané na Seznamu světového dědictví pod Úmluvou o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (1972) nebo o ochraně kulturního dědictví pod Úmluvou o ochraně kulturních statků v případě ozbrojeného konfliktu (1954) a dalších. Česká republika jako člen Evropské unie rovněž naplňuje a vychází z doporučení, nařízení, rozhodnutí, směrnic a ustanovení, která vzejdou z jednání členských zemí Evropské unie. Úzce navázaná je také spolupráce států Visegrádské čtyřky na poli památkové péče. Česká republika se rovněž hlásí svým členstvím (od roku 1996) v mezivládní organizaci Mezinárodní centrum pro studium ochrany a restaurování kulturního dědictví (ICCROM) ke svému podílu na odpovědnosti za uchování světového kulturního dědictví a k mezinárodní výměně odborného know-how. Všechny země EU jsou členy této mezivládní organizace a zkušenosti

těchto zemí jsou prioritou pro Českou republiku při výměně odborných poznatků.

Opatření:

- Dále rozvíjet implementaci mezinárodních úmluv v oblasti památkové péče (Rada památky světového dědictví, site manager, Haagské úmluvy) – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Zabezpečení implementace Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady Evropské unie, kterým se zavádí označení „Evropské dědictví“ – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Pokračovat v navázané spolupráci se zeměmi Visegrádské čtyřky - *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Pokračovat ve výměně konkrétních zkušeností s ochranou a restaurováním kulturního dědictví v rámci členství v ICCROM -*nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*

III.7. Památkový fond a jeho udržitelnost

Anotace: Krize klimatu nemá vést ke krizi kulturního dědictví. V důsledku globálních změn a neuváženého chování lidstva dochází na naší planetě, mimo jiné, k závažným změnám klimatu, které mají rovněž nezanedbatelný vliv na hmotné kulturní dědictví, přičemž s touto situací se musí obor památkové péče umět vypořádat a rovněž je nezbytné, aby již nyní dokázal definovat opatření, která do budoucna eliminují negativní působení klimatických změn na památkový fond. Velmi aktuální je rovněž situace ohledně energetické krize, která se úzce váže na ochranu památkového fondu, a to zejména z důvodu zvýšené míry instalací zařízení obnovitelných zdrojů energie jak v památkově chráněných územích, tak také přímo na kulturní památky.

Opatření:

- Implementace relevantních opatření ke změnám klimatu do systému památkové péče – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Specifikace východisek památkové péče k problematice obnovitelných zdrojů energie – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Zvyšování povědomí o ekologické povaze většiny objektů památkového fondu vystavěného tradičními řemeslnými postupy z přírodních materiálů - *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*

- Odborná rozvaha a zvyšování povědomí o možnostech užití nových i tradičních materiálů a technologií v oblasti památkové péče – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Systematičtější využívání možnosti uplatnění druhotně použitých přírodních stavebních materiálů a prvků řemeslné povahy z demolic při obnovách typologicky a regionálně příbuzných kulturních památek – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*

III.8. Odborná organizace státní památkové péče

Anotace: Národní památkový ústav představuje odbornou příspěvkovou organizaci státní památkové péče zřizovanou Ministerstvem kultury. Její činnost je zacílena jak směrem k veřejné správě, vlastníkům památkově chráněných věcí, věcí dotčených státní památkovou péčí, tak směrem k široké veřejnosti. Národní památkový ústav vědecky zkoumá a vyhodnocuje dochovaný památkový fond České republiky a provádí odbornou metodologickou, poradenskou, dokumentační a evidenční činnost v oblasti památkové péče. Vede Ústřední seznam kulturních památek a prostřednictvím Památkového katalogu a Integrovaného informačního systému památkové péče shromažďuje a doplňuje data o památkovém fondu České republiky. V neposlední řadě spravuje podstatnou část kulturního dědictví státu v podobě památkových objektů, zejména hradů, zámků a jejich historických a umělecky hodnotných mobiliárních a knihovnických fondů.

Opatření:

- Zkvalitnění úrovně odborných podkladů zpracovávaných Národním památkovým ústavem pro orgány státní památkové péče – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Dosažení maximální validity dat Ústředního seznamu kulturních památek, zkvalitňování a doplňování dalších informací o památkovém fondu v Památkovém katalogu a informačním systému památkové péče jako celku – *nositelem úkolu je Národní památkový ústav.*

III.9. Památková inspekce

Anotace: Památková inspekce jako specializovaný kontrolní a metodický orgán Ministerstva kultury v oboru státní památkové péče vykonává ústřední dozor nad dodržováním památkového zákona a předpisů vydaných k jeho provedení. Pro zkvalitnění výkonu památkové péče je zapotřebí zvýšit dostupnost informací o poznatcích získaných z činnosti Památkové inspekce a dosáhnout odstranění zjištěných nedostatků.

Opatření:

- Pravidelné zveřejňování informací o poznatcích získaných v rámci kontrol prováděných Památkovou inspekcí v rozsahu, který přesahuje povinný rámec dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Lektorská a metodická činnost Památkové inspekce prováděná ve vztahu k závadám zjištěným Památkovou inspekcí – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*
- Lektorská a metodická činnost Památkové inspekce prováděná k nově přijatým právním předpisům, které budou mít v předmětném období zásadní dopad na výkon státní památkové péče – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury.*

III.10. Dobrovolnictví – účast dalších subjektů na záchraně, dokumentaci a popularizaci památkového fondu

Anotace: Dobrovolný podíl jednotlivců, mecenášů, knižních nakladatelství, nejrůznějších spolků a neziskových organizací se zájmem o památky, kulturní krajinu a památkovou péči na monitoringu, dokumentaci, prezentaci a záchraně památkového fondu České republiky, včetně těch případů historických staveb, objektů a věcí, které nejsou prohlášenými kulturními památkami, představuje jeden z nejpřirozenějších a nejchválehodnějších projevů kulturní úrovně a vyspělosti občanské společnosti.

Opatření:

- Podpora spolupráce dobrovolníků, občanských spolků a neziskových organizací s vědeckými ústavy, odbornou organizací a orgány státní památkové péče, paměťovými a sbírkotvornými institucemi, atd. při záchraně, monitoringu a dokumentaci památkového fondu – *nositelem úkolu je Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*
- Podpora využívání a rozvoje tzv. donátorských adopcí v rámci veřejných sbírek na záchranu a odbornou obnovu kulturních památek a památek místního významu – *Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav.*